
AQVA VITÆ

Numer VI

czerwiec A.D. MMXXIV

Ciekawostki o cyrylicy

Cyrylica to całkiem ciekawy alfabet, z grupy tych wywodzących się (choć nie bezpośrednio) z alfabetu fenickiego, pochodzącego jeszcze z II tysiąclecia przed Chr. Niestety wśród młodszych pokoleń jej znajomość jest znikoma, natomiast starszym źle się kojarzy z ponurymi czasami Polski Ludowej i panowaniem sowieckim. Pomimo tego, będąc Europejczykiem, warto znać cyrylicę, podobnie jak pozostałe dwa alfabety europejskie: łaciński oraz grecki. Jako zachętę do nauczenia się jej (przynajmniej do samego czytania) podam kilka ciekawostek o tym alfabecie:

A. Cyrylica jest używana we wszystkich językach wschodniosłowiańskich (choć na Białorusi

od wielu lat eksperymentuje się z tzw. łacinką) oraz południowosłowiańskich prócz słoweńskiego oraz chorwackiej i boszniackiej odmiany serbsko-chorwackiego. Prócz tego cyrylicy używa też wiele języków nieindoeuropejskich, które są lub były w przeszłości pod panowaniem rosyjskim. Do XIX w. używał jej też język rumuński;

B. Cyrylica została stworzona w IX w. przez niejakiego Cyryla, ucznia św. Metodego – towarzysza św. Cyryla, apostoła Słowian, i stąd jej nazwa. Zastąpiła stworzony przez św. Cyryla alfabet słowiański: głągolicę;

B. Cyrylica jest wzorowana na alfabecie greckim, dzięki czemu wiele znaków, w majuskule, jest taka sama lub podobna jak w grece;

Г. Obecną formę cyrylica przybrała w XVIII w., gdy na rozkaz cara Piotra Wielkiego dokonano jej modyfikacji i uproszczenia, tworząc tzw. grażdankę (ros. гражданка (graždanka) – obywatelka, гражданский шрифт (graždanskij šrift) – pismo obywatelskie lub świeckie). Usunięto wówczas z cyrylicy zbędne litery i uproszczono kształty pozostałych. Cerkiew Prawosławna wciąż jednak używa często, w języku cerkiewno-słowiańskim, cyrylicy sprzed tej reformy - tzw. połuustawu;

Д. Każdy język używający cyrylicy ma jej swoją własną odmianę i w przeciwieństwie do języków używających alfabetu łacińskiego, gdzie dodatkowe dźwięki określa się diakrytyzując litery lub dodając wieloznaki, w poszczególnych odmianach cyrylicy częściej wprowadza się całe nowe znaki: i tak np. wersja rosyjska ma 33 litery, wersja serbska 30 liter, a łemkowska 34 litery;

Е. Język polski także niekiedy używał dawniej, a także używa teraz, cyrylicy. Dawniej w zaborze rosyjskim próbowano zastąpić w naszym języku alfabet łaciński cyrylicą – próby te skończyły się oczywiście wraz odzyskaniem

niepodległości, natomiast obecnie cyrylica w języku polskim jest używana niekiedy przez Polaków na Kresach, ponieważ niektórzy (zwłaszcza starsi) nie znają alfabetu łacińskiego;

Ж. Niektóre litery w kursywie cyrylicy (czyli piśmie ręcznym oraz kursywie drukowanej) różnią się dość znacząco od liter drukowanych, np.: ‘Г’=‘g’, ‘Д’=‘d’, ‘И’=‘u’, ‘Т’=‘m’;

3. Wielu mogą zastanawiać litery, które wyglądają tak samo jak w alfabecie łacińskim, a czyta się je inaczej – zawsze ma to jednak historyczne wytłumaczenie, i tak:

и. ‘В’ czyta się jako [v], ponieważ w języku średnio-greckim i późniejszym (do dziś) literę ‘В’ (bēta/vita) czyta się jak [v] (w starożytności czytana była jako [b]). Jak nietrudno zauważyć, dźwięki [b] oraz [v] są w wymowie bardzo podobne, nic więc dziwnego, że często mogą się zastępować w wyniku ewolucji języków. Dla porównania w alfabecie hebrajskim (który także wzoruje się na fenickim) litera ‘ב’ (bet) może

być czytana albo jako [b] albo jako [v];

й. ‘H’ czyta się jako [n] najpewniej z powodu dawnych skrybów, którzy źle pisali poprzeczną kreskę greckiej litery ‘N’ i tak już pozostało;

κ. ‘P’ czyta się jako [r], ponieważ w języku greckim literę ‘P’ (rho) także czyta się jako [r] (w starożytności z przydechem, później już bez);

λ. ‘C’ czyta się jako [s], ponieważ jest to wariant graficzny litery ‘Σ’ (sigma), którą czyta się jako [s];

μ. ‘Y’ czyta się jako [u], ponieważ jest to uproszczenie greckiego dyftongu ‘OY’ (omikron ypsilon), który czyta się jako [u]. W innych językach nie ma potrzeby stosowania takiego dyftongu, tak więc został on usunięty z cyrylicy, pozostawiając tylko ‘y’;

η. ‘X’ czyta się jako [ch], ponieważ w języku greckim literę ‘X’ (chi) także czyta się jako [ch];

Mam nadzieję, że tymi ciekawostkami zachęcę Was do nauki cyrylicy, choćby po to aby móc odczytać drogowskaz w kraju, który jej używa, natomiast tych, którzy już ją znają, do zgłębiania tych licznych języków, które jej używają.

Sputnik

Przenośny telefon stacjonarny

Mam nadzieję, że informacje zawarte w tym tekście zostaną wykorzystane przeciwko komórkom i mocno przyczynią się do zmniejszenia liczby ich użytkowników :)

Witajcie!

W tym faq przedstawię Wam mój pomysł na dzwonenie z telefonu stacjonarnego w wielu publicznych miejscach, w których niegdyś stały publiczne automaty tepsy & al.

Potrzebujemy:

1. Przenośny komputer z kartą sieciową Wi-Fi, słuchawkami/słuchawką i mikrofonem: może być laptop, ta-

- blet, w ostateczności komórka-ekranik (oczywiście bez karty SIM);
2. Zainstalowany na wzmiankowanym wyżej komputerze program Skype;
 3. Karta Telegrosik – można ją kupić w wielu sklepach, w tym w popularnej ostatnio w kraju sieci „Żabka” (to nie reklama ;)). Kupuje się ją w formie wydruku z terminala płatniczego i ma nominały 10, 20 oraz 50 zł. Oczywiście płacimy za nią gotówką – chcemy być anonimowi!

To wszystko!

Krok 1.: Szukamy ogólnodostępnego punktu Wi-Fi (tzw. Hotspotu). Można go znaleźć w bardzo wielu publicznych miejscach: w jadłodajniach, punktach usługowych, centrach handlowych, centrach większych miast etc. Czasem są to sieci otwarte, czasem zabezpieczone hasłem – wówczas najlepiej zapytać się o nie kogoś z personelu. Często też, po połączeniu, trzeba otworzyć najpierw przeglądarkę i zaznaczyć dla formalności, że zgadzamy się z regulaminem danej sieci.

Krok 2.: Włączamy nasze urządzenie i łączymy się ze znaną siecią Wi-Fi.

Krok 3.: Włączamy program Skype i zakładamy nowe konto (nowe

konto warto tworzyć za każdym razem, gdy kupujemy nową kartę Telegrosika).

Krok 4.: W programie Skype wybieramy funkcję telefonu i dzwonimy na bezpłatny (nie trzeba nic wpłacać na konto Skype) numer usługi Telegrosika: **800 901 900** (koniecznie na ten, nie zaś na numer dla komórek podany na wydruku).

Krok 5.: Na klawiaturze telefonicznej w Skype’ie wpisujemy 14-cyfrowy numer zakupionej karty Telegrosik i klikamy #.

Krok 6.: Wybieramy numer, pod który chcemy zadzwonić i ponownie klikamy #.

Krok 7.: Cieszymy się rozmową!

Sposób ten nie daje oczywiście tyle frajdy, co dzwonienie z automatów, ale jest chyba obecnie ich najlepszą namiastką - znów musimy najpierw znaleźć punkt dostępowy (prawie jak szukając automatu), a jeszcze wcześniej kupić kartę telefoniczną. Daje też anonimowość przy dzwonieniu porównywalną z tą, jaką mieliśmy dzwoniąc z publicznego telefonu. Korzystamy ponadto z sieci kablowej - jak przy automacie.

Pozdrowienia dla wszystkich, którzy tęsknią za publicznymi automatami telefonicznymi!

Specjalne pozdrowienia dla
wszystkich dawnych Phreakerów!

Sputnik

[Inne artykuły](#)

[Powrót do strony głównej](#)